

Umijeće slušanja

Tko vježba umijeće slušanja mora ući u borbu sa sobom i svojim

nagnućem da bude u središtu, da njegova sjećanja, osjećaji i

želje budu središte svijeta

Slušanje je put u cjelinu, jer je u stanju slušati Logos.

Ovako je Hans-Georg Gadamer isticao razliku sluha od ostalih osjetila.

Cjelinu valja razumjeti kao zadnji obzor na kojem se naslućuje smisao

svega, *Logos*, ali i kao put iscjeljenja.

Riječ je lijek. Logos iscjeljuje.

No, put u cjelinu i put iscjeljenja nije riječ koju izgovaramo, nego riječ koju primamo.

Zato riječ, dočim uđe u glas, odmah traži uho. Slušanje. Smisao dolazi izvana i iscjeliteljska riječ dolazi k nama. Valja ih prihvatiti.

No, nije lako slušati. To je teško i iznimno rijetko umijeće. Štoviše, o umijeću slušanja uglavnom znamo iz negativnih iskustava. Tako je malo otvorenih ušiju i tako su rijetki ljudi sposobni slušati. Slušanje je teško jer od čovjeka zahtjeva da učini korak unatrag.

Da bih mogao primiti riječ, moram joj dati svoj prostor. Slušati znači, već i prije same pozornosti uha, otvoriti vlastitu nutrinu i u njoj samom sebi oduzeti spontano nagnuće da budem najvažniji. Čovjek može slušati samo ako je dao prednost drugome pred samim sobom, ako je riječi drugoga dao veću važnost, nego svojoj riječi.

Što se događa kada čovjek sluša?

Čovjek drugome otvara svoj prostor i svoj svijet. Ugoš-ćuje drugoga.

Riječi drugoga dopušta ulazak i boravak u svome prostoru.

Slušanje je gostoljubivost.

Koliko je slušanje gostoprimstvo opažamo primjerice kada nas netko

pozove u goste. Ima ljudi koji, kada se jednom nađemo u njihovoj kući,

ne prestaju govoriti o sebi. Ne dopuštaju nam da dođemo do riječi.

Prihvaćaju da govorimo samo ako govorimo o njima. U takvim smo

susretima nošeni nekim mučnim osjećajem prevare i zloporabe. Pozvani

smo u goste, ali smo pretvoreni u slušatelje i prisiljeni biti domaćini.

Umjesto da budemo ugošćeni i dobijemo prostor za sebe, prisiljeni smo

slušati i davati prostor drugome. Uloge su preokrenute. Prevareni smo.

Pozvani smo u tuđi prostor, a prisiljeni smo svoj otvarati drugome.

Tko sluša, zaboravlja sebe.

Njegov je duh kod drugoga. Pozoran je na ono što drugi govori. Slušajući

drugoga otkrivamo kako je slušanje primanje, ali kako primajući ulazimo

u intimni svijet onoga koga primamo. Drugi govori, ali u njegovoj riječi

do nas dolazi njegov nutarnji nijemi glas. Slušati znači čuti više i dublje

od onoga što drugi kaže. Do nas dolaze riječi, priča, glas, ali mi zapravo

ne čujemo ni riječi niti pazimo na glas, nego čujemo drugoga. Tako

slušanjem prelazimo granice svoga svijeta. Naše se granice šire kada

primamo drugoga. Drugi nas izvodi iz našeg uskog obzora i uvodi u širi

svijet.

Slušanje je zahtjevno umijeće stoga što je suprotno od instinktivnoga

nagnuća da nas drugi čuju, prihvate, priznaju.

Žudnja za priznanjem može biti toliko jaka i toliko nezadovoljena da

čovjek nikako ne uspije izići iz svoga svijeta i čuti drugoga. Tko vježba

umijeće slušanja mora ući u borbu sa sobom i svojim nagnućem da bude

u središtu, da njegova sjećanja, osjećaji i želje budu središte svijeta.

Slušanje je trud oko udaljavanja svoga ega iz središta svoga svijeta. Ono

je borba protiv samog sebe. Čovjek mora pobijediti samoga sebe da bi u sebi stvorio prostor drugome. A da bi se uopće upustio u borbu sa samim sobom, mora prethodno imati iskustvo dubokog prihvaćanja.

Kako se sluša Logos?

On nije ljudska riječ, ali do nas dolazi preko ljudske. Logos nadilazi svaku

ljudsku riječ i istodobno svaku smješta u svoj obzor. Ljudske riječi žive

samo ako su u odnosu sa Smislom, Logosom. Kao što nam se drugi

čovjek ne daje neposredno ili preko naših riječi o njemu, nego preko

govora, djelovanja i susreta u kojima primamo njegovu riječ, tako je i s

Logosom. Daje nam se samo ako smo otvoreni riječi koja nije naša.

Naše su riječi ispunjene smislom samo ako smo mi, prije nego otvorimo

usta, otvoreni Logosu. Logos odzvanja u riječima onoga tko, prije nego

progovori, zna slušati.

Naš je svijet prepun riječi. Pa ipak, mnogi pate od osamljenosti i

besmisla. Kroz mnoštvo riječi iscjeliteljska se Riječ jedva može probiti do

ljudskog uha. No, nije Logos nemoćan. Buka riječi nam je začepila uši.

Uz to, strah da nas drugi iskoristi, oduzme nam vrijeme i zatrpa sobom i

svojom pričom može biti toliko velik da se ni ne usudimo otvarati i

poklanjati svoje uho. Pa ipak, cjelina i iscjeljenje dolaze samo kroz

otvoreno uho i slušanje.

Čudesno je kada se dogodi da, usprkos globalnoj buci i gomili brbljavih

ljudi, čovjek nađe na gostoljubivo uho. Još čudesnije da svatko u sebi

nosi mogućnost slušanja.

A najčudesnije da se Logos daruje onima koji ga hoće primiti slušanjem.

Piše: Ante Vučković

